

การผลิตและการค้าตุ๊กแกบ้านตากแห้งในประเทศไทย

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีการส่งออกตุ๊กแกบ้าน (*Gekko gecko*) ตากแห้งมาไม่ต่ำกว่า 20 ปี และปริมาณการส่งออกได้เพิ่มขึ้น บางปีมีจำนวนถึง 5 ล้านตัว มีมูลค่าการส่งออกมากกว่า 100 ล้านบาทต่อปี ทำให้หน่วยงานเอกชนด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและหน่วยงานราชการ เริ่มวิตกว่า การเก็บเกี่ยวผลผลิตจากธรรมชาติเช่นนี้ จะมีผลต่อประชากรของตุ๊กแกบ้านหรือไม่ และเนื่องจากตุ๊กแกบ้านกินแมลงเป็นอาหารหลัก การจับตุ๊กแกบ้านปีละมากๆ จะกระทบต่อการควบคุมประชากรของแมลงมากน้อยเพียงใดจากการศึกษาพบว่า การจับตุ๊กแกบ้านในปัจจุบันจะจับจากตามบ้านเรือน และพื้นที่รอบๆ ชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และบางส่วนของภาคเหนือเท่านั้น ไม่มีการจับตุ๊กแกบ้านจากภาคกลางและภาคใต้เลย สาเหตุเนื่องจากผู้จับและผู้ทำตุ๊กแกบ้านตากแห้งเป็นกลุ่มที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแหล่งผลิตอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่นกัน การจับและการผลิตตุ๊กแกบ้านตากแห้ง จะดำเนินการเฉพาะช่วงประมาณเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมเท่านั้น เนื่องจากเป็นช่วงปัจจัยต่างๆ เหมาะสม คือเป็นฤดูแล้งมีแรงงานสำหรับจับและทำตุ๊กแกบ้านตากแห้ง เนื่องจากแรงงานเหล่านี้มีอาชีพหลักอื่นๆ อาทิ การทำนา และรับจ้างการเกษตร อื่นๆ มีเด็กนักเรียนปิดเทอมมาหารายได้พิเศษในการจับตุ๊กแกบ้าน และเป็นช่วงที่ตุ๊กแกบ้านออกจากที่ซ่อนมาหากินแมลงที่อุดมสมบูรณ์

ผู้ส่งออกตุ๊กแกบ้านตากแห้งเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ผลิตหรือคนละกลุ่ม ผู้ส่งออกจะซื้อตุ๊กแกบ้านตากแห้งจากแหล่งรวบรวม คือ จังหวัดนครพนม และจังหวัดอุบลราชธานี ตุ๊กแกบ้านตากแห้งจะมีขนาดและราคาต่างๆ ผู้ซื้อต้องการตุ๊กแกบ้านที่มีขนาดใหญ่ และมีคอนหางใหญ่ เนื่องจากมีความเชื่อว่า คุณค่าของยาบำรุงอยู่ที่หาง ประเทศผู้รับซื้อหลัก คือ สาธารณประชาธิปไตยประชาชนจีน ฮองกง และไต้หวัน ในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของตุ๊กแกบ้าน พบว่า ไม่สามารถประเมินมูลค่าที่แท้จริงได้ เนื่องจากผู้ส่งออกมิได้แจ้งราคาที่แท้จริงในการสำแดงการส่งออก (เป็นสินค้าที่ไม่มีอากร) แต่จากการสอบถามสามารถประมาณมูลค่าได้ว่า การส่งออกตุ๊กแกบ้านตากแห้ง นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นเงินมากกว่า 100 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องและกลุ่มคนต่างๆ อีกจำนวนมากที่ ได้รับรายได้จากการผลิตและการส่งออกตุ๊กแกบ้านตากแห้ง

คำสำคัญ : ตุ๊กแกบ้าน การผลิตตุ๊กแกบ้านตุ๊กแกบ้านตากแห้ง
การส่งออกตุ๊กแกบ้าน

Production and Trading of Tokay Gekko (*Gekko gecko*) in Thailand

Abstract

More than 20 years, dried Tokay gekkoes (*Gekko gecko*) were exported from Thailand. The number has been increasing economically important and so, the business continues to grow. Up to 5 million Tokay gekkoes were served the demand each year and had become an export commodity worth more than 100 million baht. Because of such harvesting, many NGOs and government authorities concerned about environmental impacts.

Studies on the harvesting, production trading and exporting of dried Tokay gekko were the objectives. The principal methods of this study were document searching, questionnaire survey and interviewing the traders and exporters.

The result of the study showed that most of Tokay gekkoes were harvested from houses, buildings and surrounding plantation. Only eastern and northern parts of the Country were the majority of the dried Tokay gekko harvesting and March to May were suitable period. It was found that prize was depend on dried gekko qualities such as body size and tail wildth. By estimating, the export income worth 29 to 117 million baht form 1984 to 2003

Key words : Tokay gekko   Dried gekko production   *Gekko gecko*
Dried Tokay gekko   Dried gekko export